

Josep Pàmies

Quan desobeir és una actitud

Josep Pàmies s'ha convertit en un dels pagesos més coneguts i populars de Catalunya. Fill de la Revolució Verda, ja fa anys que va decidir practicar la seva pròpia revolució, la de la desobediència, que pregona així que pot. L'aplica en el seu dia a dia a través de la lluita contra els transgènics –que li va suposar un judici– i cultivant i promovent l'estèvia, una planta que és una bona alternativa a la insulina transgènica i als edulcorants químics, però que encara no està autoritzada. *Agrocultura* ha aprofitat per parlar amb ell una estona aprofitant la xerrada que va fer a La Fadulla, dins els actes de la Festa del Comerç Just a Manresa.

TEXT: ALBA GROS, PERIODISTA.

Vas començar amb la producció química com gairebé tothom de la teva generació. Què t'hi va portar?

Durant la meua formació ja em van ensenyar que enlloc de birbar es podia ruixar, fins i tot amb petroli. En dos o tres anys treballant a la finca familiar, em vaig carregar tota la cultura agronòmica dels meus pares. Al principi, la producció química anava bé, però mica en mica la productivitat va anar baixant mentre les dosis d'insecticida i d'altres verins anaven pujant. En aquells anys no podiem ni imaginar els resultats de l'estudi en què Nicolàs Olea demostra que el 90% de les dones granadines porta DDT a la placenta o que nous materials com el tefló afecten la salut dels nostres fills.

Del tefló ja fa temps que se'n parla.

Sí, i cada vegada hi ha més productes que poden resultar perillosos. Professionals mèdics ja han reconegut que els transgènics fan augmentar les al·lèrgies en un 6%, i actualment corren 400 productes al mercat amb nanotecnologia sense cap legislació que els reguli. Tot plegat només ha servit per engrèixar les multinacionals. Tenint en compte que el nostre saber científic ens permet crear formes tan complexes, com és possible que la salut, enlloc d'anar endavant vagi enrere? Que augmenti l'obesitat i al mateix temps la fam?

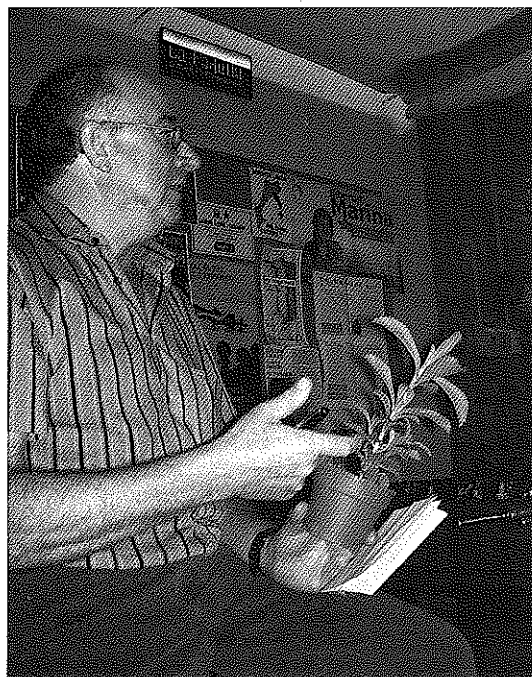
No ho sé. La seva filla és metgessa, què hi diu ella?

Uí! Amb la meua filla tot just ara ens comencem a entendre. Sempre li havia dit que portava unes capçanes perquè només mirés una sola línia, com el bestiar. El saber popular ja té molt coneixement i aquelles plantes que en dèiem males herbes i que jo havia ruixat temps enrere tenen propietats que ens ajuden a guarir-nos. Aquella dent de lleó que ens fa nosa al tros és un gran diürètic que regenera el ronyó, i l'alfàbrega morada és antidiabètica. Quan comences a interessar-te per elles t'adones que és un món apassionant.

I del dent de lleó a l'estèvia, la planta que ajuda a regular la diabetis?

Buscant informació sobre la Monsanto vam trobar testimonis de pares que denunciaven la mort dels seus fills a causa de l'aspartam, que està a mans d'aquesta multinacional. L'aspartam és una molè-

cula que es va descobrir intentant trobar una cura per a l'úlcer d'estómac. De fet, és un residu de la fabricació d'un medicament per curar aquesta dolència. Als Estats Units, la seva aprovació com a edulcorant va topar amb l'informe negatiu de l'agència governamental que controla aliments i fàrmacs, però un seguit d'embrolla política finalment va aconseguir-ho després d'anys d'estira i arronsa. La Fundació Ramazzini per a la prevenció i la investigació del càncer ens diu que l'aspartam és carcinogen en la meitat de dosi permesa actualment. Doncs l'estèvia (*Stevia rebaudiana*), és una alternativa natural a l'aspartam. Cristòfol Colom ja en parla en les seves cròniques. El 1880, a Paraguai, Bertoni en descobreix les propietats; resulta que conté dos sucres: la rebiana i la reboldiosi. La Coca-cola, gran consumidora d'aspartam com a ingredient de la beguda, va patentar la reboldiosi per a 24 usos alimentaris. Curiosament, de moment només l'està afegint al seu popular refresc al Japó, perquè l'hi obliguen.

En Josep Pàmies amb una planta d'estèvia.

1. Podeu consultar la pàgina web http://www.dsalud.com/numero98_1.htm, on un article explica amb detalls tot el procediment al llarg de dues dècades.

En Josep Pàmies (esquerra) en una protesta en un camp de BdM transgènic.

En definitiva, tot plegat ens va fer pensar que fomentar l'estèvia era una manera de lluitar contra la Monsanto, que genera i comercialitza transgènics. Imaginem-nos que la gent la pogués cultivar a casa, que es pogués legalitzar i comprar en qualsevol herboristeria sense por d'un expedient per part de Sanitat, que se'n poguessin fer medicaments...

Però si anem a l'herbolari i demanem estèvia, per què no ens en poden vendre?

Perquè no està legalitzada com a planta d'ús alimentari humà. Tot just ara, el juliol, la OMS i la FAO l'han autoritzada com a planta segura a tot el

món, i el pas següent és el de modificar les legislacions o reglaments estatals i europeus. Crec que com a edulcorant el procés es farà ràpidament perquè Coca-cola hi deu estar molt interessada, però en l'àmbit mèdic veurem si els interessos dels productors d'insulina transgènica ho permeten. Ara el que podem fer és comercialitzar-la com a planta ornamental, i curiosament també hi ha una fàbrica de pinsos que l'està introduint en l'aliment per a bestiar com a substitut de l'edulcorant convencional. Així és que si hi ha gent que està interessada a comprar-ne en pols per substituir la sacarina, també ho pot fer.

Tornant a l'estèvia: què et van dir a l'Institut d'Investigació a l'Atenció Primària quan els vas demanar que n'investiguessin els efectes en la regulació de la diabetis?

La seva gerent em va demanar clarament de quin capital disposava, i va afegir que no eren les germanetes de la caritat, sinó que finançaven els estudis amb les aportacions de les empreses. Quan li vaig contestar que estava gravant la conversa i que denunciaria la seva actitud, em va suggerir que busqués metges que elaboressin un bon projecte d'investigació i que, a part del document, mirarien de trobar subvencions.

I els has buscat?

No he trobat ningú que s'hi veiés amb cor.

I què podem fer ara?

Demano a la gent que digui al seu metge de família que l'estèvia li va bé per regular la diabetis i que aquest ho anoti en l'historial mèdic del pacient. I també animo tothom a practicar la desobe-

Vine a l'Escola Agrària

CURSOS 2n SEMESTRE 2008

CURS DE TECNOLOGIES APROPIADES AL MEDI RURAL	50 hores
ADAPTACIÓ DE MOTORS PER FUNCIONAR AMB OLI	50 hores
ENERGIA EÒLICA I AEROGENERADORS	75 hores
PREPARACIÓ DE PLANTES PER A SANITAT VEGETAL	20 hores
PRODUCCIÓ DE LLET ECOLÒGICA (Vic)	50 hores
PODA DE FRUITERS DE FRUITA DOLÇA	50 hores
APLICADORS DE FITOSANITARIS. Nivell bàsic	25 hores
AVICULTURA ECOLÒGICA	50 hores
TRANSFORMATS LÀCTICS	44 hores
LES TIC EN L'ACTIVITAT AGROTURÍSTICA (Vic)	40 hores
CURS PER ELABORAR UN PLA D'EMPRESA AGRARI	30 hores

ALTRES ACTIVITATS DE TRANSFERÈNCIA TECNOLÒGICA

Jornades

APICULTURA. UNA ALTERNATIVA AL CONTROL DE LA VARROA: COM CRIAR ABELLES RESISTENTS
 APROFITAMENT DEL SOTABOSC PER A LA RAMADERIA
 MILLORA DE L'ESTALVI I L'EFICIÈNCIA ENERGÈTICA AL SECTOR AGROALIMENTARI
 COMERCIALIZACIÓ DE LES PLANTES AROMÀTIQUES I MEDICINALS
 GESTIÓ DE LA FAUNA ÚTIL EN ELS SISTEMES AGRARIS
 MECANITZACIÓ ADEQUADA PER A LA PRODUCCIÓ ECOLÒGICA
 FERTILITZACIÓ EN AGRICULTURA ECOLÒGICA: APROFITAMENT DELS RESIDUS LLENYOSOS

Seminaris

RECOLLIDA I PROCESSAMENT DE DADES DE CAMP EN HORTICULTURA

Visites tècniques

PRODUCCIÓ I COMERCIALIZACIÓ DE PLANTES AROMÀTIQUES I MEDICINALS
 TRACCIÓ ANIMAL EN AGRICULTURA ECOLÒGICA

Informació: CECA Manresa

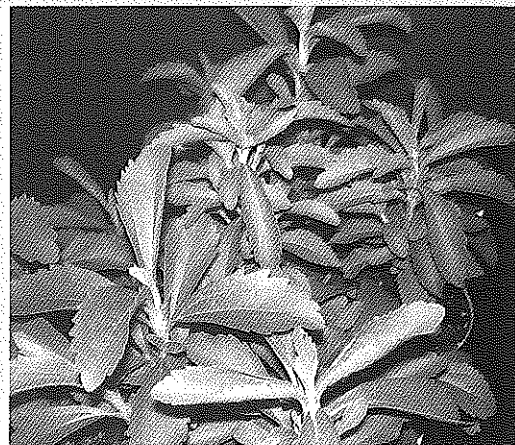
Avinguda Universitària, 4-6 (Edifici FUB) - 08242 MANRESA
 Tel. 93 874 90 60 - Fax 93 877 16 34 - ccagraria.manresa@gencat.net
www.gencat.net/darp/c/formacio/manresa/cmanre10.htm

 Escola Agrària de Manresa

L'estèvia, una planta per a la diabetis

L'estèvia és una planta d'origen tropical que regula el sucre a la sang, redueix la pressió arterial, regula l'aparell digestiu en general, és beneficiosa per a moltes persones amb ansietat, redueix la grassa en persones obeses i és diürètica. S'ha observat especialment beneficiosa en diabetis del tipus II, però també ajuda a una bona part dels diabètics del tipus I. La majoria de persones que l'estan prenent, consumeixen quatre fulles tendres abans o durant el dinar i quatre fulles més abans o durant el sopar. Si no es disposa de fulles tendres es pot fer una infusió de fulla seca al matí i a la nit, utilitzant una cullerada de postres per tassa i deixant que reposi 30 minuts. Una altra possibilitat és fer-ne tot un litre que ens pot servir per un parell de dies; aleshores la proporció és de quatre cullerades de postres per litre. Els que vulguin cultivar la seva pròpia estèvia han de saber que els dies curts de tardor i hivern provoquen en aquesta planta tropical una parada fins a la primavera, quan torna a donar brots nous, fins i tot des de les arrels. És pluriannual i pot allargar entre quatre

i cinc anys. Convé saber que, malgrat ser una planta poc exigent, cal aportar adob orgànic a l'inici de la primavera si l'estèvia està plantada a terra, o bé entre un 20-30% de turba si està en torreta. Si ens agafa pugó o mosca blanca, podem aplicar extractes d'all o nim, per exemple. Per multiplicar-la agafarem esqueixos sense flor.

diència amb el sistema que ens estan imposant. Jo desobeeixo i m'expedienten, però hem de ser més i en tots els àmbits. Cal que la imaginació circuli perquè amb la política no hi podem comptar.

Per què t'han expedientat?

A mi m'han expedientat dues vegades per vendre plantes etiquetades amb les seves propietats. Resulta que les etiquetes només poden pregonar els beneficis del producte en els casos de l'aigua i els làctics, però no pots escriure en una caixa de pastanaga que és rica en vitamina A o que la sardina és naturalment rica en omega 3. En canvi, si afegeixes omega 3 a un pa de motlle, aleshores ho pots dir en lletres ben grosses.

L'any 2003 vas participar en una acció de protesta a la delegació de Govern de Lleida. A partir d'aquesta acció pacífica, el guàrdia civil de l'entrada et va acusar d'haver-li lesionat un dit i et va denunciar. El seu gest va provocar una alta resposta del moviment social contrari als transgèn-

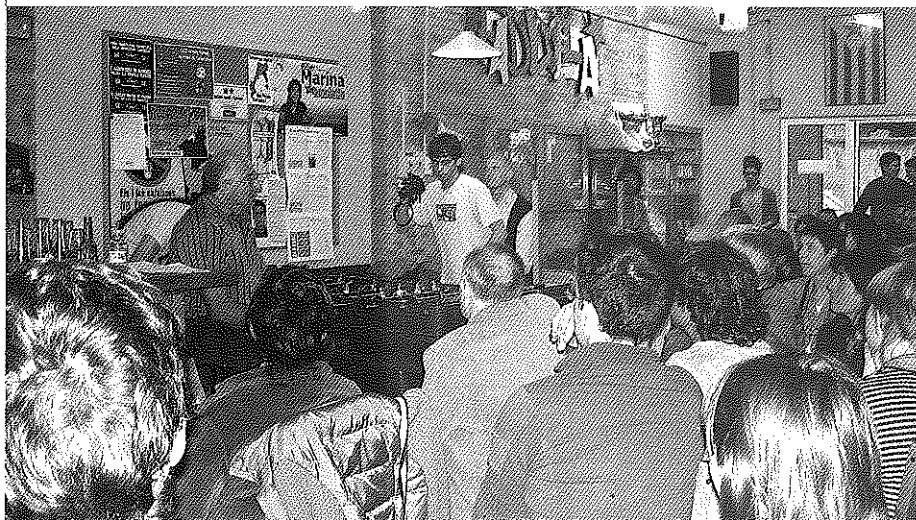
ics, que el va considerar un atac a tot el col·lectiu per tal de silenciar-lo. Com vas viure els anys que van passar entre la denúncia del guàrdia civil i el judici?

No era la primera vegada que afrontava un judici per actes de desobediència. De fet, ja era el quart, però també era l'ocasió que se'm demanava la pena més forta. La veritat és que la solidaritat va ser tan important que, juntament amb l'experiència d'altres vegades, ho portava prou bé. En l'àmbit familiar sí que es vivia amb més neguit, tant per si havia d'entrar a presó com per si havia de pagar els 50.000 euros que se'm demanaven. Finalment ha quedat clar que no vaig agredir ningú, però se m'ha condemnat a sis mesos de presó per desobediència civil —és ben veritat que vam desobeir la prohibició d'entrar al Govern Civil— i a pagar la meitat de les despeses del judici, junt amb l'advocat i els informes forenses que vaig necessitar.

En els darrers mesos t'has implicat en la Iniciativa Legislativa Popular que ha de portar al Parlament un text legislatiu contrari al cultiu dels transgènics, però hi ha el perill que només compti amb el suport d'ERC i ICV-EUiA i tot quedi en no res. Et sembla que el moviment social està preparat per continuar lluitant si rep un descens com aquest?

Després de la ILP res no serà igual que abans. Els fruits de tota la feina que hem fet sortiran ara o en el futur, perquè hem fet avançar la societat en criteris de salut i alimentació. Si les persones que han estat recollint firmes se senten frustrades o cansades, no passa res, sortiran altres iniciatives, com per exemple el foment dels municipis lliures de transgènics fins i tot en alcaldies a mans del PSC. Les lluites no són sempre efectives en el primer moment però fan que les situacions es moguin i és important posar-hi optimisme. ■

Per més detalls i informació podeu consultar el web:
<http://joseppamies.wordpress.com>

Moment de la xerrada a la Fadulla, Manresa.